

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อยลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นางสาวสิรินาถ ศิริประภานนท์กุล
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนรักษ์ เมฆขยาย

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อยลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะทั่วไปของลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้หรือลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย และ 3) ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ โดยข้อมูลในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คือ ธ.ก.ส. สาขาแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ครอบคลุมทุกตำบลในอำเภอสันทรายทั้งหมด 13 ตำบล จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 197 ราย แยกเป็นเกษตรกรกลุ่มลดภาระหนี้ 105 ราย และเกษตรกรกลุ่มพักชำระหนี้ 92 ราย ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Discriptive Statistic) และใช้แบบจำลองโลจิต (Logit Model) เพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ 3 ปี ของลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาแม่โจ้ โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

เกษตรกรรายย่อยที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) เกษตรกรกลุ่มลดภาระหนี้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.67 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 46.10 ปี ร้อยละ 77.14 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 78.10 มีสถานภาพสมรส มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.10 คน มีที่ดินถือครองเฉลี่ย 6.29 ไร่ รายได้เฉลี่ยต่อปี 142,760.95 บาท รายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี 122,938.10 บาท และรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี 22,057.14 บาท ค่าใช้จ่ายในภาคการเกษตรเฉลี่ย 76,205.71 บาท ค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 25,200.00 บาท มี

เงินออมเฉลี่ย 3,229.55 บาท หนี้เงินกู้เฉลี่ย 25,861.19 บาท ดอกเบี้ยค้างชำระเฉลี่ย 554.21 บาท และมีจำนวนหนี้สินจากแหล่งอื่นเฉลี่ย 76,748.33 บาท 2) เกษตรกรกลุ่ม เลือกพักชำระหนี้ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.87 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 42.40 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 35.87 สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.48 คน มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 4.87 ไร่ มีรายได้เฉลี่ยทั้งปี 105,141.30 บาท แยกเป็นรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี 83,065.22 บาท รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี 21,010.87 บาท ค่าใช้จ่ายในภาคเกษตรเฉลี่ย 58,652.17 บาท ค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 29,217.39 บาท มีเงินออมเฉลี่ย 1,487.99 บาท หนี้เงินต้นเฉลี่ย 66,969.01 บาท ดอกเบี้ยค้างชำระเฉลี่ย 5,848.08 บาท และมีปริมาณหนี้สินจากแหล่งอื่นเฉลี่ย 80,422.57 บาท

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ โดยใช้แบบจำลอง Logit Model ผลการวิเคราะห์พบว่า ปริมาณหนี้เงินกู้ ธ.ก.ส. ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ ณ 31 มีนาคม 2544 (X_1) ปริมาณดอกเบี้ยค้างชำระ ธ.ก.ส. ก่อนเข้าร่วมโครงการ ณ 31 มีนาคม 2544 (X_2) ค่าใช้จ่ายในภาคการเกษตรในรอบปีบัญชี 2543 (X_3) และค่าใช้อย่างนอกภาคการเกษตรในรอบปีบัญชี 2543 (X_4) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจพักชำระหนี้ในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่รายได้ในภาคการเกษตรในรอบปีบัญชี 2543 (X_5) และรายได้นอกภาคการเกษตรในรอบปีบัญชี 2543 (X_6) จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจพักชำระหนี้ในทิศทางตรงกันข้าม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แบบจำลองโลจิสติกที่สร้างขึ้น สามารถอธิบายการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรรายย่อย ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ได้ถึงร้อยละ 80.3 ส่วนที่เหลืออีก 19.70 เป็นอิทธิพลของปัจจัยอื่นที่มีได้อยู่ในสมการ เมื่อนำแบบจำลองมาใช้พยากรณ์จำนวนของเกษตรกรรายย่อย ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีความถูกต้องในการพยากรณ์กลุ่มเกษตรกรที่เลือกลดภาระหนี้ ร้อยละ 95.24 และมีความถูกต้องในการพยากรณ์กลุ่มเกษตรกรที่เลือกพักชำระหนี้ ร้อยละ 89.13 หรือมีความถูกต้องในการพยากรณ์รวมทั้งสองกลุ่มเท่ากับ ร้อยละ 92.39

ปัญหาและความคิดเห็นของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ สามารถสรุปได้ว่า ร้อยละ 13.20 เสนอให้มีโครงการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเนื่อง รองลงมาร้อยละ 6.60 ควรขยายเวลาคืนเงินและลดดอกเบี้ย ร้อยละ 6.09 ควรเปิดโอกาสให้เกษตรกรทุกกลุ่มมีโอกาสเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 3.55 ควรมีนักวิชาการเข้ามาแนะนำด้านการเกษตร ร้อยละ 3.05 ควรมีการติดตามโครงการอย่างต่อเนื่อง และร้อยละ 1.02 ควรมีการควบคุมการจัดทำบัญชีฟาร์มอย่างต่อเนื่อง

Title	Factors Affecting the Decision Making of Small Farmers to Participate in the Farm Debt Suspension Project of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (Maejo Branch) in Sansai District, Chiang Mai Province
Author	Miss Sirinat Siripraphanonkul
Degree of	Master of Science in Agricultural Economics
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Tanarak Meckhayai

ABSTRACT

The main objectives of this research were to study: (1) general attributes of clients of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC Maejo Branch) in Sansai district, Chiang Mai province; (2) factors affecting their decision making to participate in the farm debt suspension project; and (3) the problems and guidelines for solving these problems in relation to the implementation of the project. The main source of data was the BAAC (Maejo Branch) covering all 13 tambons in Sansai district and involving 197 small farmers divided into two groups: 92 farmers for farm debt suspension and 105 farmers for debt reduction. The collected data were then analyzed by using the SPSS for Windows. The data analysis of involved descriptive statistics and Logit Model to determine the correlation of the various factors that might influence the decision of small farmers to participate in the farm debt suspension project as clients during the past three years.

The results of the study are summarized as follows: The small farmers who participated in the farm debt suspension project of the BAAC (Maejo Branch) were divided into two groups. 1) The farmers whose debts were reduced were mostly male (86.67%), had an average age of 46.10 years (77.14%) and had highest educational attainment of the fourth grade (78.10%). They were married, and had an average of 4.10 family members, average land holding of 6.29 rai, an average annual income of 142,760.95 baht (122,938.10 baht from agriculture and 22,057.14 baht from non-agriculture activities), average agricultural expenses of 76,205.71 baht and 25,200.00 baht non-agriculture expenses, average savings of 3,229.55 baht; average capital

debt of 25,861.19 baht; average debt interest of 554.21 baht and average estimated debt of 76,748.33 baht from other sources. 2) The farmers whose debt payments were delayed were mostly male (85.87%) with an average age of 42.40 years, had highest educational attainment of the fourth grade (35.57%); and an average of 3.48 family members, an average of 4.87 rai of land; earned an average of 105,141.30 baht per year (83,065.22 baht from agriculture and 21,010.87 baht/year from non-agriculture), an average farm expenses of 58,652.17 baht and non-farm expenses of 29,217.39 baht, average savings of 1,487.99 baht, average capital debt of 66,969.01 baht, average debt interest of 5,848.08 baht and average estimated debt of 80,422.57 baht from other sources.

Analysis of factors influencing the decision of small farmers joining the farm debt suspension project by using the Logit Model, showed that the amount of loans from the BAAC (Maejo Branch) prior to project participation on March 31, 2002 (X_1), the amount of interest for non-debt payment prior to project participation on March 31, 2002 (X_2), farm expenses (X_7) and non-farm expenses (X_8) during the fiscal year 2001, influenced the decision of small farmers joining the project for farm debt suspension with positive correlation. At the same time, the farm income (X_5) and non-farm income (X_6) during the fiscal year 2001, were found to significantly affect the decision of small farmers for farm debt suspension in reverse correlation. The Logit Model produced was able to explain the decision of small farmers joining the farm debt suspension project as clients of the BAAC (Maejo Branch) at 80.3% while 19.70% were influenced by other factors in the algebraic equation. When Logit Model was used to predict the number of small farmers who were clients of the BAAC (Maejo Branch), the prediction was correct in terms of the group of farmers choosing debt reduction at 95.24% and farm debt suspension at 89.13%, or a correct percentage of 92.39 for both groups.

Recommendations of small farmers joining the farm debt suspension project were: continuous subsidies project (13.20%), extension of repayment period and interest reduction rate (6.60), openness for all farmer groups to join in the project (6.09%), advice from agricultural staffs (3.55%), continuous auditing of the project (3.05%), and continuous supervision of farm accounts.